

Η μέθοδος "flipped classroom": καινοτομία στην εκπαίδευση;

Μελπομένη Παπαδοπούλου

Αναπληρώτρια καθηγήτρια (associate professor)
Παιδαγωγικές επιστήμες και εκπαίδευση ενηλίκων
Πανεπιστήμιο της Tours, Γαλλία

Σειρα επιστημονικων συναντησεων

Τμημα επιστημων προσχολικης αγωγης & Εκπαιδευσης - Α.Π.Θ.

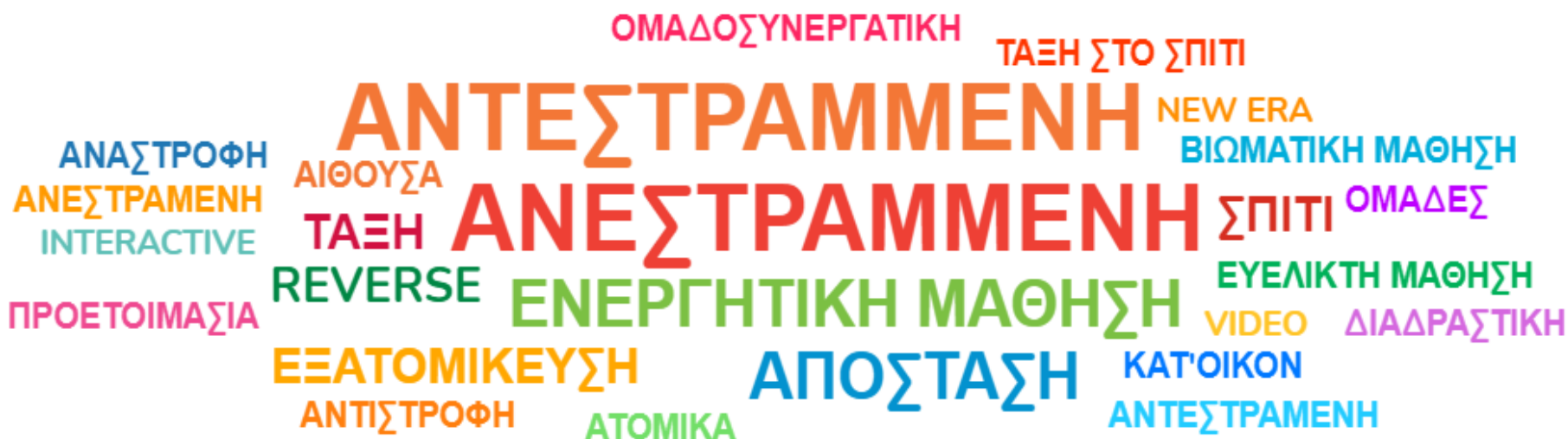
20 οκτωβρίου 2022

Πλάνο

- Εισαγωγή και ιστορία της μεθόδου Flipped Classroom
- Το γαλλικό πλαίσιο
- Τα χαρακτηριστικά της
- « Η » ή « Οι » Flipped Classrooms
- Κριτική προσέγγιση : Flipped Classroom και βιωματική εκπαίδευση

1. Ποιές είναι οι λέξεις που χαρακτηρίζουν τη μέθοδο Flipped Classroom;

41 respondents

Το ξεκίνημα της Flipped Classroom

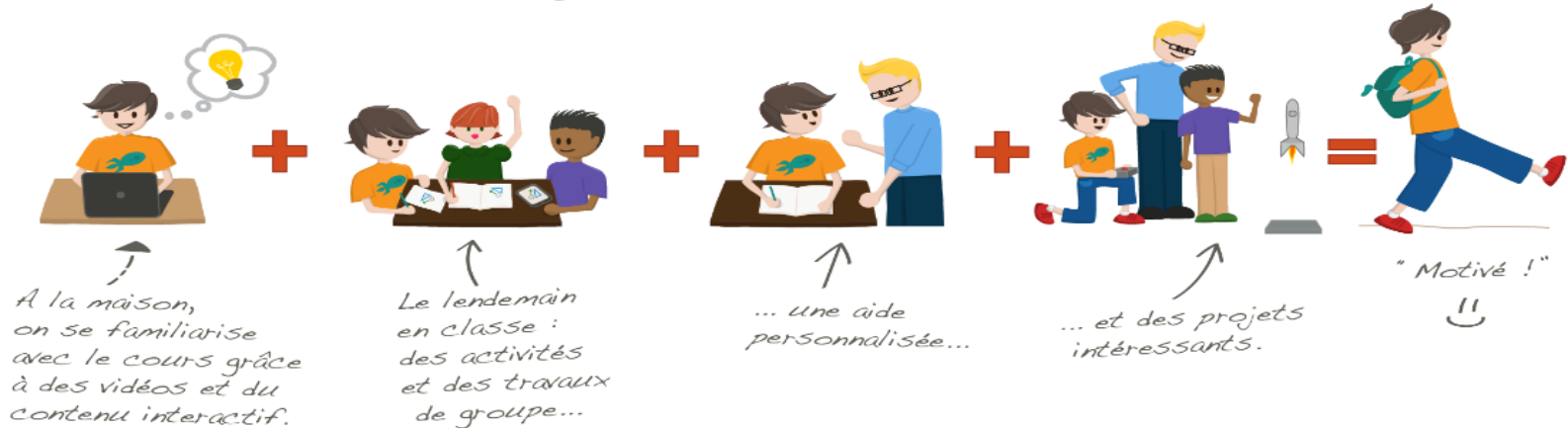
- 2012 : αγγλικός όρος "flipped classroom"
- Jonathan Bergmann & Aaron Sams

Ποια είναι η μέθοδος Flipped Classroom

Classe traditionnelle

Classe inversée

Το γαλλικό πλαίσιο

- Ίδρυση του συλλόγου « Inversons la classe » (ας αναστρέψουμε την τάξη) το 2014
- 500 μέλη, κυρίως εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε γαλλία και εξωτερικό
- Υποστήριξη πάνω από 13000 εκπαιδευτικούς
- Οργάνωση των CLIC - CLasses Inversées, le Congrès

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές
- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού : "σοφός" → "οδηγός"

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές
- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού : "σοφός" → "οδηγός"
- Μείγμα άμεσης μετάδοσης (διδάσκω) και κοινωνικο-κονστροκτιβιστική προσέγγιση της μάθησης (είναι στο χέρι των μαθητών να μάθουν).

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές
- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού : "σοφός" → "οδηγός"
- Μείγμα άμεσης μετάδοσης (διδάσκω) και κοινωνικο-κονστрукτιβιστική προσέγγιση της μάθησης (είναι στο χέρι των μαθητών να μάθουν).
- Υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το μάθημα.

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές
- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού : "σοφός" → "οδηγός"
- Μείγμα άμεσης μετάδοσης (διδάσκω) και κοινωνικο-κονστрукτιβιστική προσέγγιση της μάθησης (είναι στο χέρι των μαθητών να μάθουν).
- Υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το μάθημα.
- Το μάθημα είναι προσβάσιμο συνεχώς για επανάληψη, εξετάσεις, αποκατάσταση.

Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές
- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού : "σοφός" → "οδηγός"
- Μείγμα άμεσης μετάδοσης (διδάσκω) και κοινωνικο-κονστρουκτιβιστική προσέγγιση της μάθησης (είναι στο χέρι των μαθητών να μάθουν).
- Υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το μάθημα.
- Το μάθημα είναι προσβάσιμο συνεχώς για επανάληψη, εξετάσεις, αποκατάσταση.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή των μαθητών

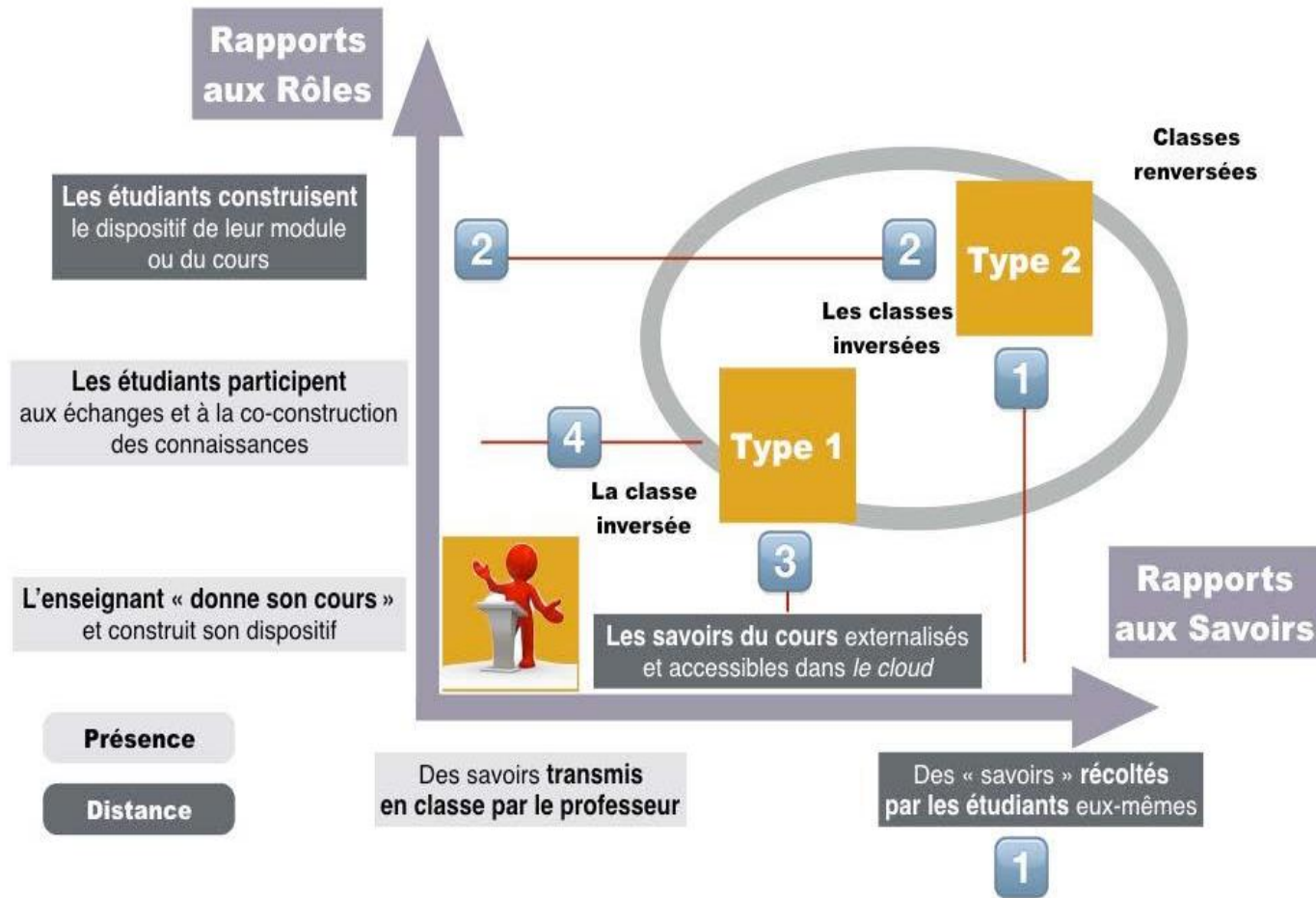
Τα χαρακτηριστικά της Flipped Classroom

Bergmann και Sams (The Daily Riff, 2012)

- Αύξηση αλληλεπίδρασης και προσωπικής επαφής μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού
- Υπεύθυνοι μαθητές
- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού : "σοφός" → "οδηγός"
- Μείγμα άμεσης μετάδοσης (διδάσκω) και κοινωνικο-κονστρουκτιβιστική προσέγγιση της μάθησης (είναι στο χέρι των μαθητών να μάθουν).
- Υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το μάθημα.
- Το μάθημα είναι προσβάσιμο συνεχώς για επανάληψη, εξετάσεις, αποκατάσταση.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή των μαθητών
- Προσωπική καθοδήγηση των μαθητών

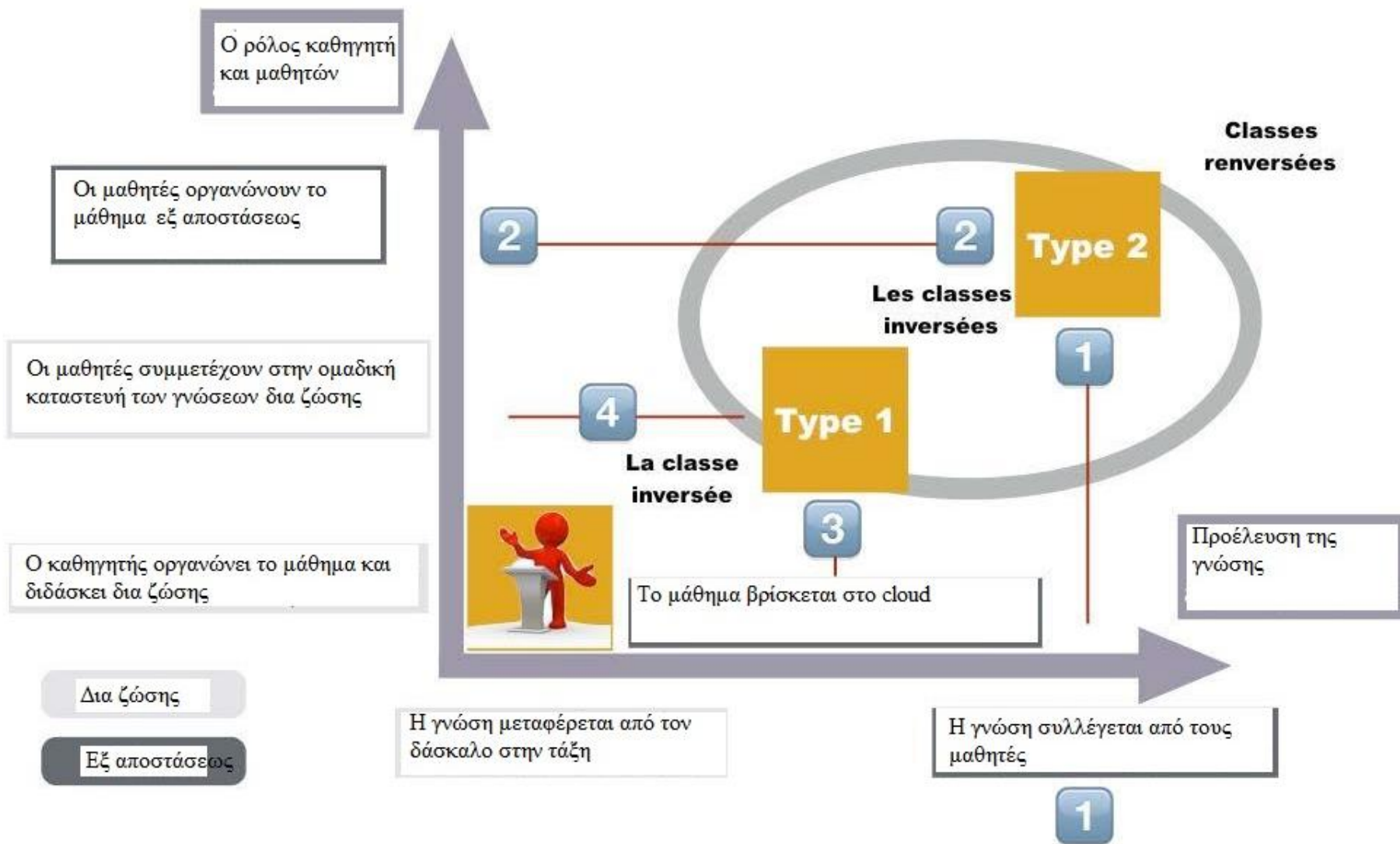
« H » ή « OI » Flipped Classrooms

Lebrun, Gilson, Goffinet (2017)

« Η » ή « Οι » Flipped Classrooms

Lebrun, Gilson, Goffinet (2017)

Ο τύπος 3 της Flipped Classroom

Lebrun, Gilson, Goffinet (2017)

1. (Τύπος 2, εξ αποστάσεως): αναζήτηση πληροφοριών, διερεύνηση του θέματος, προετοιμασία μιας μικρής παρουσίασης με πρωτότυπο τρόπο...

Δεξιότητες : αναζήτηση πληροφοριών, ανάλυση, σύνθεση, δημιουργικότητα...

Ο τύπος 3 της Flipped Classroom

Lebrun, Gilson, Goffinet (2017)

1. (Τύπος 2, εξ αποστάσεως): αναζήτηση πληροφοριών, διερεύνηση του θέματος, προετοιμασία μιας μικρής παρουσίασης με πρωτότυπο τρόπο...

Δεξιότητες : αναζήτηση πληροφοριών, ανάλυση, σύνθεση, δημιουργικότητα...

2. (Τύπος 2, δια ζώσης): παρουσίαση των πληροφοριών και των πηγών που χρησιμοποίησαν οι μαθητές, εντοπισμός των διαφορών και των ομοιοτήτων με τις προτάσεις των άλλων μαθητών ή άλλων ομάδων...

Δεξιότητες : επικοινωνία, ανάλυση, μοντελοποίηση...

Ο τύπος 3 της Flipped Classroom

Lebrun, Gilson, Goffinet (2017)

1. (Τύπος 2, εξ αποστάσεως): αναζήτηση πληροφοριών, διερεύνηση του θέματος, προετοιμασία μιας μικρής παρουσίασης με πρωτότυπο τρόπο...

Δεξιότητες : αναζήτηση πληροφοριών, ανάλυση, σύνθεση, δημιουργικότητα...

2. (Τύπος 2, δια ζώσης): παρουσίαση των πληροφοριών και των πηγών που χρησιμοποίησαν οι μαθητές, εντοπισμός των διαφορών και των ομοιοτήτων με τις προτάσεις των άλλων μαθητών ή άλλων ομάδων...

Δεξιότητες : επικοινωνία, ανάλυση, μοντελοποίηση...

3. (Τύπος 1, εξ αποστάσεως): επαφή με τις θεωρίες, σημείωση των στοιχείων που σχετίζονται με το υπό διερεύνηση θέμα, προετοιμασία μιας σύνθεσης...

Δεξιότητες : μάθηση, απομνημόνευση, υποβολή και προετοιμασία ερωτήσεων, μοντελοποίηση...

Ο τύπος 3 της Flipped Classroom

Lebrun, Gilson, Goffinet (2017)

1. (Τύπος 2, εξ αποστάσεως): αναζήτηση πληροφοριών, διερεύνηση του θέματος, προετοιμασία μιας μικρής παρουσίασης με πρωτότυπο τρόπο...

Δεξιότητες : αναζήτηση πληροφοριών, ανάλυση, σύνθεση, δημιουργικότητα...

2. (Τύπος 2, δια ζώσης): παρουσίαση των πληροφοριών και των πηγών που χρησιμοποίησαν οι μαθητές, εντοπισμός των διαφορών και των ομοιοτήτων με τις προτάσεις των άλλων μαθητών ή άλλων ομάδων...

Δεξιότητες : επικοινωνία, ανάλυση, μοντελοποίηση...

3. (Τύπος 1, εξ αποστάσεως): επαφή με τις θεωρίες, σημείωση των στοιχείων που σχετίζονται με το υπό διερεύνηση θέμα, προετοιμασία μιας σύνθεσης...

Δεξιότητες : μάθηση, απομνημόνευση, υποβολή και προετοιμασία ερωτήσεων, μοντελοποίηση...

4. (Τύπος 1, δια ζώσης): εμπέδωση των όσων έχουν διδαχθεί, μεταφορά της γνώσης σε άλλες καταστάσεις...

Δεξιότητες : κατανόηση, εφαρμογή, διερεύνηση των ορίων, μεταφορά σε άλλα πλαίσια...

Ο τύπος 3 της Flipped Classroom

Kolb (1984)

Βήμα 1 (Τύπος 2, απόσταση) → Συγκεκριμένη εμπειρία

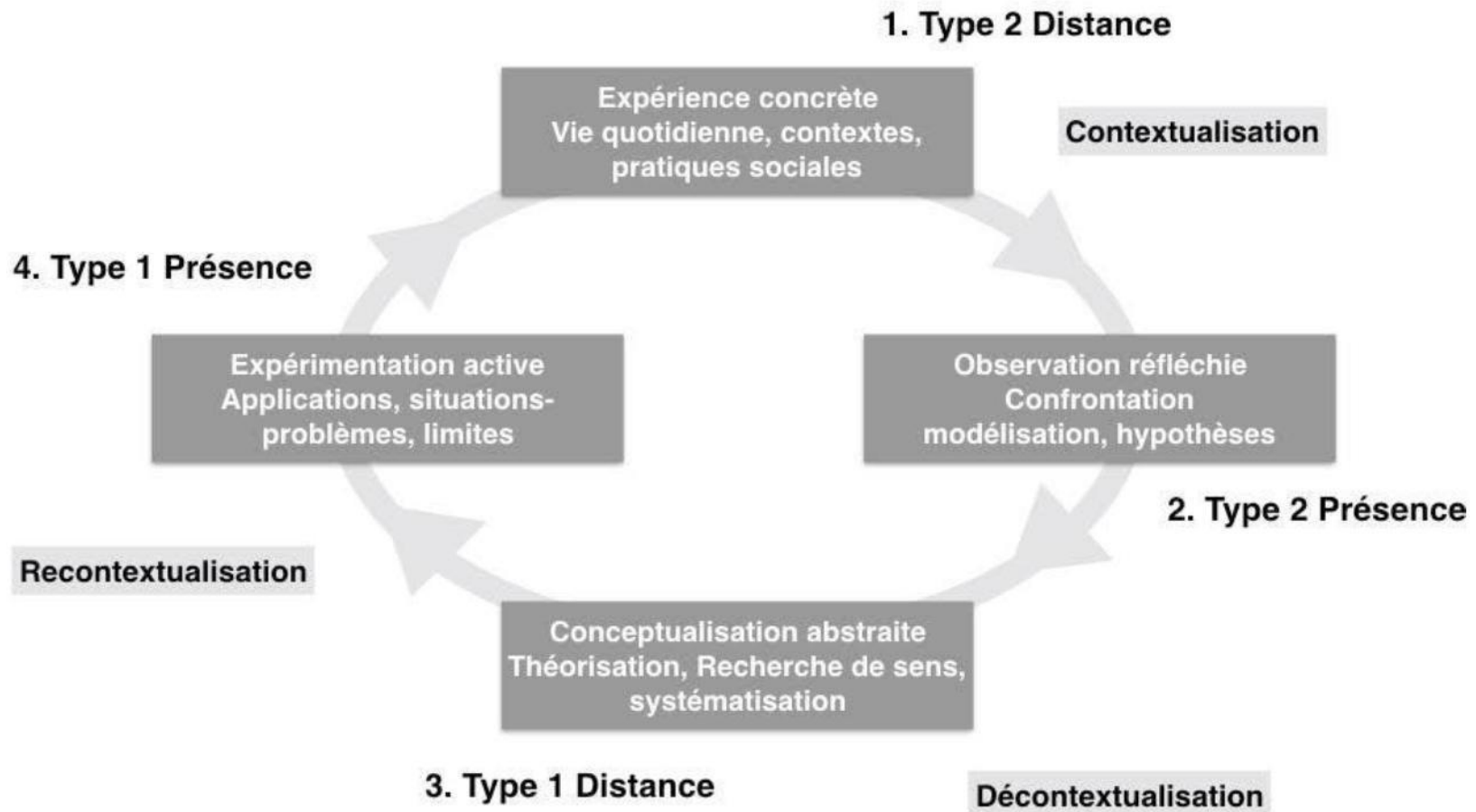
Βήμα 2 (Τύπος 2, δια ζώσης) → Αναστοχαστική παρατήρηση

Βήμα 3 (Τύπος 1, απόσταση) → Αφηρημένη εννοιολόγηση

Βήμα 4 (Τύπος 1, δια ζώσης) → Ενεργός πειραματισμός

Ο τύπος 3 της Flipped Classroom

Kolb (1984)

Ανακεφαλαίωση

Flipped classroom

τύπου 1

Εκμάθηση θεωρητικών στοιχείων

Flipped classroom

τύπου 2

Προετοιμασία ενός θέματος εξ αποστάσεως από τους μαθητές για παρουσία στην τάξη μέσω μία δραστηριότητας

Εξ αποστάσεως

Δια ζώσης

Ο ρόλος του
δασκάλου
Στόχος

Εκπαιδευτική
προσέγγιση

Ανακεφαλαίωση

	Flipped classroom τύπου 1	Flipped classroom τύπου 2
Εξ αποστάσεως	Εκμάθηση θεωρητικών στοιχείων	Προετοιμασία ενός θέματος εξ αποστάσεως από τους μαθητές για παρουσία στην τάξη μέσω μία δραστηριότητας
Δια ζώσης	Ο χρόνος στην τάξη αφιερώνεται στην εφαρμογή στην πράξη της θεωρίας που είδαμε από απόσταση	Στην τάξη, οργανώνονται συζητήσεις σχετικά με το τι έχει ανακαλυφτεί εξ αποστάσεως
Ο ρόλος του δασκάλου		
Στόχος		
Εκπαιδευτική προσέγγιση		

Ανακεφαλαίωση

	Flipped classroom τύπου 1	Flipped classroom τύπου 2
Εξ αποστάσεως	Εκμάθηση θεωρητικών στοιχείων	Προετοιμασία ενός θέματος εξ αποστάσεως από τους μαθητές για παρουσία στην τάξη μέσω μία δραστηριότητας
Δια ζώσης	Ο χρόνος στην τάξη αφιερώνεται στην εφαρμογή στην πράξη της θεωρίας που είδαμε από απόσταση	Στην τάξη, οργανώνονται συζητήσεις σχετικά με το τι έχει ανακαλυφτεί εξ αποστάσεως
Ο ρόλος του δασκάλου	Ο εκπαιδευτικός είναι μεταδότης γνώσεων	Ο εκπαιδευτικός είναι καθοδηγητής
Στόχος		
Εκπαιδευτική προσέγγιση		

Ανακεφαλαίωση

	Flipped classroom τύπου 1	Flipped classroom τύπου 2
Εξ αποστάσεως	Εκμάθηση θεωρητικών στοιχείων	Προετοιμασία ενός θέματος εξ αποστάσεως από τους μαθητές για παρουσία στην τάξη μέσω μία δραστηριότητας
Δια ζώσης	Ο χρόνος στην τάξη αφιερώνεται στην εφαρμογή στην πράξη της θεωρίας που είδαμε από απόσταση	Στην τάξη, οργανώνονται συζητήσεις σχετικά με το τι έχει ανακαλυφτεί εξ αποστάσεως
Ο ρόλος του δασκάλου	Ο εκπαιδευτικός είναι μεταδότης γνώσεων	Ο εκπαιδευτικός είναι καθοδηγητής
Στόχος	Απόκτηση θεματικών δεξιοτήτων (π.χ. μαθηματικά, φυσική, ιστορία...)	Ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων (π.χ. αναζήτηση πληροφοριών, δημιουργία ενός μαθήματος, αξιολόγηση...)
Εκπαιδευτική προσέγγιση		

Ανακεφαλαίωση

	Flipped classroom τύπου 1	Flipped classroom τύπου 2
Εξ αποστάσεως	Εκμάθηση θεωρητικών στοιχείων	Προετοιμασία ενός θέματος εξ αποστάσεως από τους μαθητές για παρουσία στην τάξη μέσω μία δραστηριότητας
Δια ζώσης	Ο χρόνος στην τάξη αφιερώνεται στην εφαρμογή στην πράξη της θεωρίας που είδαμε από απόσταση	Στην τάξη, οργανώνονται συζητήσεις σχετικά με το τι έχει ανακαλυφτεί εξ αποστάσεως
Ο ρόλος του δασκάλου	Ο εκπαιδευτικός είναι μεταδότης γνώσεων	Ο εκπαιδευτικός είναι καθοδηγητής
Στόχος	Απόκτηση θεματικών δεξιοτήτων (π.χ. μαθηματικά, φυσική, ιστορία...)	Ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων (π.χ. αναζήτηση πληροφοριών, δημιουργία ενός μαθήματος, αξιολόγηση...)
Εκπαιδευτική προσέγγιση	Ο καθηγητής προτείνει μία θεωρία εξ αποστάσεως η οποία θα εφαρμοστεί στην τάξη από τους μαθητές	Μέσω της ευρεσης πληροφοριών, οι μαθητές ανακαλύπτουν μία θεωρία την οποία αργότερα γενικεύουν

Flipped Classroom και βιωματική εκπαίδευση

Κριτική προσέγγιση

Papadopoulou, M. (2019). Inversons la classe inversée. Raison expérientielle et nouvelles technologies en formation d'adultes. *Revue TransFormations : Recherches en éducation et formation des adultes. Apprentissage des adultes et Environnements numériques*, 19. <https://pulp.univ-lille1.fr/index.php/TF/article/view/282>

Papadopoulou, M. (2019). Flip the Flipped Classroom: Experiential Reason and New Technologies in Adults' Education. *Journal of Systemics, Cybernetics and Informatics: JSCI*, 17(3). <http://www.iiisci.org/Journal/SCI/FullText.asp?var=&id=EA574PC19>

Papadopoulou, M. (juillet, 2019). Blended and experiential learning. A case study of the flipped classroom in adults' training. 17th International Conference on Education and Information Systems, Technologies and Applications: EISTA. 23rd World Multi-Conference on Systemics, Cybernetics and Informatics (WMSCI 2019) FIDC. Orlando, Etats-Unis.

Βιβλιογραφία

Bergmann, J. & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. Washington DC: International Society for Technology in Education.

Cailliez, J-C. (2015). Les classes inversées ou renversées au service de l'innovation pédagogique. *Le Blog de JC2*. Educpros. <http://bit.ly/Cailliez-Classes-Renversees>

Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development* (Vol. 1). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Lebrun, M. (2012). Impacts des TIC sur la qualité des apprentissages des étudiants et le développement professionnel des enseignants : vers une approche systémique. *Revue des Sciences et Technologies de l'Information et de la Communication pour l'Éducation et la Formation (STICEF)*, 18. <http://bit.ly/A9AFpm>

Lebrun, M. (2015). L'hybridation dans l'enseignement supérieur : vers une nouvelle culture de l'évaluation ? *Journal international de recherche en éducation et formation (e-JIREF)*, 1, 1.

Lebrun, M., Gilson, C. & Goffinet, C. (2017). Vers une typologie des classes inversées : éléments descriptifs de différents types, configurations pédagogiques et effets. *Education & Formation*, 306

Lebrun, M. & Lecoq, J. (2015). *Classes inversées, Enseigner et apprendre à l'endroit !* Maîtriser, Réseau Canopé.

Σας ευχαριστώ!

Melpomeni.papadopoulou@univ-tours.fr